

KÚRIA

Bfv.II.498/2013/9.szám

A Kúria Budapesten, a 2013. év október hó 3. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Nagykanizsai Városi Bíróság 5.B.189/2011/13. számú, illetőleg a Zalaegerszegi Törvényszék, mint másodfokú bíróság Bf.376/2012/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Nagykanizsai Városi Bíróság a 2012. május 23. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett 5.B.189/2011/13. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki közúti baleset okozásának vétségében [Btk. 187. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont]. Ezért őt 1 év 6 hónap fogházbüntetésre és 5 év közúti gépjárművezetéstől eltiltásra ítélte.

Az Zalaegerszegi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2012. október 26. napján megtartott tárgyaláson meghozott Bf.376/2012/6. számú ítéletében a városi bíróság ítéletét annyiban megváltoztatta, hogy a terhelt fogházbüntetésének tartamát 2 évre súlyosította, egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyta.

A Nagykanizsai Városi Bíróság első fokú ítéletében rögzített tényállás szerint a terhelt 2009. szeptember 29. napján 05 óra 10 perckor az általa vezetett vonójárműből, és a hozzá kapcsolt pótkocsiból álló járműszerelvénnel közlekedett a Köztársaság D8-as, négysávos autópályáján T irányából P felé. A 11-es kilométer szelvényben figyelmetlensége miatt a külső forgalmi sávból a leálló sávba hajtott, ahol a tehergépkocsi jobboldali első részével 86 km/óra sebességgel, fékezés nélkül nekiütközött a leálló sávban tartózkodó személygépkocsi baloldali hátsó részének. A terhelt az ütközést követően kezdett fékezni a jobb oldali árokban való leállításáig.

Az ütközést követően a személygépkocsiban, a hátsó üléseken helyet foglaló iráni állampolgárok a helyszínen életüket veszítették. A személygépkocsi vezetője olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a kórházba szállítást követően, 2009. december 26-án elhalálozott. A személygépkocsiban a jobboldali első ülésen helyet foglaló iráni állampolgár 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett.

A Z F halálának közvetlen oka a légzéselégtelenség volt, amit az alsó légutakban belélegzett vér, az alsó állcsont nyitott töréséből a szájüregbe, és onnan a tüdőbe jutó vér, valamint a fokozatosan kialakuló tüdővizenyő okozott. A halálos légzéselégtelenség oka a gépkocsi rongálódásai miatti légzőszervi mozgáskorlátozás volt.

R H A az ütközés következtében az agy mindkét lebenyének zúzódását, a jobb lapockatest törését, kétoldali bordák törését, a bal tüdő zúzódását, a máj szakadását, a jobb vese szakadását szenvedte el, több zúzódásos sérülés mellett. Halálának közvetlen oka a baleset utáni vérzéses sokk volt.

M G a közlekedési baleset során koponyaűri vérzést, jobb oldalon keményburok alatti vérzést, és agyállományi vérzéssel járó jobb homlok-halántéklebenyi zúzódás kialakulását, következményes agyvizenyő fellépését, diffúz agysérülés kialakulását, a bal halántékcsonthoz törését, a felső állcsont bal oldalának törését, az I-es hátcsigolya jobb oldali haránt-nyúlványának törését, a bal szem körül pápaszem vérömleny létrejöttét és az arc felületes sérüléseit szenvedte el. A halál közvetlen oka légzés- és keringésleállást okozó, a IV. agykamrába terjedő másodlagos agytörzsi bevérzés volt. A másodlagos agytörzsi bevérzés kialakulásához a három hónappal korábban elszenvedett, súlyos agysérülés következtében létrejött többszörös nagy kiterjedésű állományi lágyulás vezetett. A baleset következtében olyan súlyos agysérülést szenvedett, hogy kórházi kezelése során az agykéreg funkciója nem is tért vissza.

A közlekedési baleset és M G halála között okozati összefüggés áll fenn.

A terhelt megszegte a KRESZ 25. §-ának (1) bekezdésében, valamint a 36. §-ának (1) bekezdésében, ugyanakkor a Köztársaság közlekedéséről szóló 361/200. számú törvény 4. §-ának a) és b) pontjában, valamint a 7. §-ának (1) bekezdésében foglalt közlekedési szabályokat.

A Zalaegerszegi Törvényszék másodfokú ítéletében e tényállást kiegészítette azzal, hogy a személygépkocsiban négyen utaztak. A személygépkocsit M G vezette. A jobb első ülésen foglalt helyet M R. A hátsó üléseken A Z F és R H A utaztak.

A baleset bekövetkezte után A Z F-t és M R-t a személygépkocsiban, M G-t a leállósáv melletti betonos útszakaszon, R H A-t pedig a leállósáv melletti árokban lelték fel. A személygépkocsi a leállósávba való tartózkodása során elakadásjelzőt nem használt, a gépjárművön kívül tartózkodó két sértett láthatósági mellényt nem viselt.

A Zalaegerszegi Törvényszék a Nagykanizsai Városi Bíróság ítéletét az ekként kiegészített tényállás alapján bírálta felül.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt meghatalmazott védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt elsődlegesen a terhelt terhére megállapított bűncselekmény minősítésének megváltoztatása és a kiszabott büntetés enyhítése, másodsorban a jogerős határozat hatályon kívül helyezése és új eljárás lefolytatásának elrendelése érdekében. A védő indítványát a Be. 416. § (1) bekezdésének b) és c) pontjára alapította. Eljárási szabálysértésként az indokolási kötelezettség megsértésére, míg anyagi jogi szabálysértésként a Btk. 187. § (2) bekezdésének c) pontja szerinti minősítés téves megállapítására, és ehhez kapcsolódóan törvénysértő büntetés kiszabására hivatkozott.

Az eljárási szabálysértésre hivatkozás indokolása körében a védő kifogásolta, hogy nem kellően megindokolt a terhelt bűnösségének megállapítása valamennyi halálos eredmény tekintetében. Az eljárás bíróságok nem adtak ugyanis számot arról, hogy az úttesten indokolatlanul tartózkodó és ezzel baleseti veszélyhelyzetet előidéző gyalogosok közlekedési szabályszegése és bekövetkezett haláluk között milyen okozati összefüggés áll fenn. A tényállást e körben nem tartotta kellően felderítettnek. Ezen okozati összefüggés hiányában pedig a terhelt cselekménye „csupán” a Btk. 187. § (1) bekezdésének b) pontja szerint lett volna minősíthető, és ehhez kapcsolódóan tartotta törvénysértőnek a védő a kiszabott büntetést is.

A Legfőbb Ügyészség a BF.951/2013. számú átiratában a védő felülvizsgálati indítványát részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Álláspontja szerint az indokolási

kötelezettség megsértésére hivatkozás valójában a bizonyítékok mérlegelését vitatja, amely - a tényállás felderítetlenségére hivatkozáshoz hasonlóan - a felülvizsgálati eljárásban, törvényi tilalom folytán nem vizsgálható.

A cselekmény minősítését vitató részében a Legfőbb Ügyészség alaptalannak tartotta az indítványt, mivel a terhelt által megvalósított szabályszegő magatartás és valamennyi sértett halála között az okozati összefüggés, és ekként a terhelt büntetőjogi felelőssége is megállapítható. Terhelt a saját forgalmi sávját indokolatlanul hagyta el és a személygépkocsit csak az ütközés pillanatában észlelte, ezért cselekvési és észlelési késedelme megállapítható. E közlekedési szabályszegései indították el a balesethez vezető okfolyamatot. Az okozati összefüggés megállapíthatósága körében a sértettek védő által hivatkozott esetlegesen ugyancsak közlekedési szabályszegő magatartásának nincs jelentősége, az legfeljebb közreható magatartásként volna értékelhető.

Az irányadó tényállás alapján a Legfőbb Ügyészség a terhelt bűnösségének megállapítását, cselekménye minősítését és a kiszabott büntetést egyaránt törvényesnek tartotta. A Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott eljárási szabálysértések hiányában a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozat hatályában fenntartását indítványozta.

A terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát a Kúria a Be. 420. §-ának (1) bekezdése szerint nyilvános ülésen bírálta el. A nyilvános ülésen a védő írásbeli indítványát változatlan tartalommal fenntartotta. Hiányolta az ítéletből annak rögzítését, hogy az ügy sértettjei a közlekedési jogszabály mely rendelkezéseit sértették meg és annak vizsgálatát, hogy e szabálysértések nélkül, illetve hogyha a terhelt a saját sávjában haladt volna, a baleset bekövetkezett volna-e és milyen eredménnyel. A hatóságok által a helyszínen rögzített néhány soros vallomások jelentőségét a bíróságok túlértékelték. Ismételten hangsúlyozta az okozati összefüggés megállapíthatóságának hiányát azon sértettek esetében, akik balesetkori helyzete az ítéletben nincs egyértelműen meghatározva.

A legfőbb ügyész képviselője felszólalásában az átiratukban foglaltakat fenntartotta. A védő felülvizsgálati indítványát a nyilvános ülésen tett kiegészítés mellett is alaptalannak tartotta. Utalt arra, hogy az ítélet tartalmazza a Köztársaság közlekedéséről szóló jogszabály megsértett rendelkezéseit. A jogi indokolás e körben egyértelmű, nyomon követhető, ezért az indokolási kötelezettség megsértése nem vethető fel alappal. A védő valójában a tényállást támadja, a bíróság mérlegelését vitatja, illetve az anyagi jogi értékeléssel nem ért egyet. A legfőbb ügyész

képviselője végezetül a jogerős határozat hatályában fenntartását indítványozta.

III. A terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa alapján eljárva a Kúria a Be. 423. §-ának (4) és (5) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a felülvizsgálati indítványban megjelölt okokból, továbbá a hivatalból vizsgálándó, a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott ún. abszolút eljárási szabálysértések szempontjából bírálta felül a jogerős határozatot. Ennek során a felülvizsgálati indítványt - a legfőbb ügyészi állásponttal egyezően - részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak találta.

Felülvizsgálata során a Kúria a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontjában felsorolt, a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b), c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértést nem észlelt.

A védő a Be. 373. § (1) bekezdésének III/a) pontjában meghatározott eljárási szabálysértésre, az indokolási kötelezettség elmulasztására hivatkozott. E körben felülvizsgálati ok, ha a bíróság a bűnösség megállapítása a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt ítélete felülbírálatra alkalmatlan.

A következetes bírói gyakorlat szerint e felülvizsgálati ok akkor állapítható meg, ha a felsorolt büntetőjogi főkérdések tekintetében az ítélet indokolása oly mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, a bíróság mire alapozta álláspontját.

A Kúria azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet említett kérdésekben elfoglalt álláspontjának indokai egyértelműen nyomon követhetők. Helytállóan mutatott rá a Legfőbb Ügyészség az átiratában arra, hogy a tényállás felderítettsége, az ítélet megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése az indokolási kötelezettség elmulasztására hivatkozással sem támadható, ezért az indokolási kötelezettség megsértésre hivatkozó részében a felülvizsgálati indítvány alaptalan.

A Be. 423. §-ának (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó. A felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. E korlátozó rendelkezésekből következően a védő által hivatkozott anyagi jogi felülvizsgálati ok kizárólag azon tények alapján vizsgálható, amelyek a jogerős határozatban rögzítésre kerültek, és az e megállapításhoz vezető folyamat vitássá nem tehető. Nem történhet hivatkozás olyan

körülményre sem, mely az ítélet tényállásában nincs rögzítve.

Kizárólag e szempontok figyelembevételével mellett vizsgálható a Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti felülvizsgálati ok vagyis, hogy a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetés kiszabására került-e sor a terhelttel szemben.

A Kúria a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás alapján azt állapította meg, hogy az eljárás bíróságok abból helytállóan következtettek a terhelt bűnösségére és cselekményének minősítése is mindenben megfelel az anyagi jogi szabályoknak.

A védőnek két gyalogos sértett helyzetének tisztázatlanságával foglalkozó érvelése tartalmilag a tényállást támadja, felderítetlenséget, illetve e bizonyíték-értékelést sérelmez. Felülvizsgálati okként értékelhető anyagi jogi kérdést az okozati összefüggés megléte képez, amely viszont az irányadó tényállásban rögzítettek alapján egyértelműen megállapítható. Az irányadó tényállás lényege szerint ugyanis a terhelt, figyelmetlenségéből következően, a forgalmi sávjából kihaladva járműszerelvényével a leállósávba hajtott és mintegy 86 km/óra sebességgel fékezés nélkül ütközött neki az ott ismeretlen okból tartózkodó személygépkocsinak. Ez a cselekménye okozta az ítéletben pontosan megjelölt sérelmeket a személygépkocsival közlekedőknek. A jogerős ítélet pontosan megjelöli, hogy a terhelt e magatartásával a cselekménye helyszínén irányadó, a Köztársaság közlekedéséről szóló 361/2000. számú törvény, mely rendelkezéseit sértette meg. Részletesen rámutatott arra, hogy a terhelt által e szabályszegésekkel előidézett veszélyhelyzet vezetett a balesethez, mellyel oksági kapcsolatban három személy halála bekövetkezett. Mindez a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítását a neki felrótt cselekményben megalapozza.

Rá kell mutatni arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban a védő által hivatkozott „sértetti közrehatásnak” szerepe nem lehet, mivel az nem a terhelt bűnösségére vagy a cselekmény minősítésére kiható kérdés, legfeljebb büntetés kiszabási tényező lehet, amely viszont a felülvizsgálati eljárásban nem juthat szerephez. [Természetesen más a helyzet olyan esetben, amikor a közlekedési baleset ellenoldali érintettjei egyaránt terheltjei egy büntetőügynek. Akkor ugyanis az egyes érintettek büntetőjogi felelőssége önállóan vizsgálendő, és ezért büntetőjogi felelősségüket meghatározó jelentőségű kérdés az, hogy valósítottak-e meg olyan közlekedési szabályszegést, mellyel oksági kapcsolatban büntetőjogi felelősség megállapítását megalapozó eredmény bekövetkezett.]

A kifejtettek alapján a Kúria a terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát érdemben alaptalannak találta, ezért a felülvizsgálati

indítvánnyal támadott határozatot a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival, azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2013. október 3.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Sándor s.k.
előadó bíró, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző
NYM